

Ett år med Lupp

Mer än en enkät

INNEHÅLL

6 Vad är Lupp?

7 Lupp är mer än en enkät

8 Luppåret

10 En bild av ungas levnadsvillkor

10 Ungas röster

12 Fler sätt att fånga in ungas röster

13 Nya möjligheter med Lupp

14 Så gjorde vi

14 Falköpings kommun – skapar med unga, inte bara för unga

18 Haparanda stad – Lupp hjälper oss att förändra

20 Lupp – ett verktyg i utveckling

21 MUCF som stöd

23 Regionala samarbeten

24 Mer att läsa

26 Referenser

© Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor 2017

ISBN 978-91-88455-20-8

projektledare Lisa Onsbacke

text Lisa Onsbacke och Rikard Ambumsgård

textredigering Ingrid Bohlin

grafisk form Christián Serrano

illustration omslag Christián Serrano

tryck Taberg Media Group AB

distribution MUCF

Box 17801, 118 94 Stockholm

tfn 08-566 219 00

e-post: info@mucf.se

webbplats: www.mucf.se

Förord

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) har i 15 år erbjudit alla Sveriges kommuner att genomföra Lupp – Lokal uppföljning av ungdomspolitiken. Totalt har 177 kommuner någon gång genomfört Lupp, många kommuner har gjort det flera gånger. Lupp är ett välkänt verktyg runt om i landet och har under åren också använts i andra länder.

Beslut som rör unga ska bygga på kunskap om unga. Lupp skapar förutsättningar för att hämta in kunskap om ungas villkor, erfarenheter och synpunkter, och använda den kunskapen för att göra skillnad för unga lokalt. En grundpelare i Lupp är att verktyget ska ligga så nära den löpande verksamheten som möjligt. Lupp är och ska vara en möjlighet att få bra kvalitet i beslut som rör unga. Men Lupp är mer än en enkät. Genom att medverka i Lupp kan kommuner och regioner ta ett ordentligt kliv framåt i det egna utvecklingsarbetet.

Jag är stolt över det arbete vi tillsammans med kommuner och regioner gör med Lupp. I skriften *Ett år med Lupp* tittar vi på åren som gått, men blickar också framåt och jag hoppas att detta ska inspirera till att arbeta med kunskapsbaserad ungdomspolitik.

Ett år med Lupp har tagits fram av Lisa Onsbacke och Rikard Ambumsgård.

Lena Nyberg, generaldirektör,
Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor

2000–2017

2001

Arbetet med att ta fram en modell för kunskapsbaserad lokal ungdomspolitik påbörjas tillsammans med åtta pilotkommuner och resulterar i två målgruppsinriktade enkäter.

2000

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (dåvarande Ungdomsstyrelsen) får inför budgetåret 2000 i uppdrag att i samråd med Statskontoret och Svenska kommunförbundet ta fram ett verktyg för att stötta lokal kunskapsbaserad ungdomspolitik. Ett förslag på modell presenteras i juni samma år.

2003

Nu går en inbjudan ut om medverkan i Lupp, för första gången till samtliga kommuner. Ännu finns inte enkäten riktad till unga vuxna.

2004

Den nationella ungdomspolitikerna får en ny proposition. Nytt för året och på förekommen anledning erbjuds ytterligare en enkät, riktad till unga vuxna.

2005

Totalt svarar 26 847 ungdomar på någon av de tre enkäterna, ett rekord som fortfarande står sig. Lupp genomförs i Österbotten i Finland under ledning av Åbo akademi.

2006

Behov av stöd i analysen aktualiseras och myndigheten utvecklar verktyget w-lupp – ett gratis och webbaserat verktyg för att jobba med resultaten.

2008

Myndigheten reser tillsammans med Karlskrona kommun till Atteridgeville i Sydafrika för att stötta genomförandet av Lupp.

2010

Hälften av Sveriges kommuner har genomfört Lupp och det totala antalet svarande har passerat 100 000 unga. Vad Lupp har bidragit med och vilka erfarenheter som finns kring arbetet med Lupp presenteras i skriften *Lupp på allas läpp – uppföljning 2003–2009* (Ungdomsstyrelsen 2010).

2017

Under året kommer enkäten att kunna genomföras även på språket Dari. Ett antal stödmaterial för Lupp publiceras: en handledning för analys av resultaten, en skrift om hur man kan genomföra samtal med unga och en handbok om ungdomsperspektiv i praktiken.

2016

Luppportalen utvecklas ytterligare. Enkäterna erbjuds på fyra språk. Det finns möjlighet att få frågor och svar upplästa samt möjlighet att "dela" svar med andra kommuner. Enskilda kommuner kan inkludera egna frågor.

SVENSKA

ARABISKA

ENGELSKA

SOMALISKA

2015

Enkäterna har genomgått en efterlängtd revidering och bland annat kortats ned.

Luppportalen introduceras med större möjligheter, vilket förklarar genomförandet och ger användarna större möjligheter att jobba med resultaten.

Uppföljningsrapporten *Lupp på allas läpp II – uppföljning 2010–2013* publiceras (Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2015b).

Beslut som rör unga kräver kunskap om unga

Vad är Lupp?

Beslut som rör unga ska bygga på kunskap om unga. Ungdomsenkäten Lupp (Lokal uppföljning av ungdomspolitiken) är ett verktyg för att belysa ungas livssituation lokalt och regionalt. Enkäten finns i tre åldersanpassade versioner: 13–16 år, 16–19 år och 19–25 år. När vi talar om enkäten menar vi alla dessa tre versioner.

Enkätens frågor ger svar på hur unga i en kommun, stadsdel eller region ser på inflytande och demokrati, situationen i skolan, möjligheten till arbete, sin egen hälsa och trygghet, sin fritid samt hur de ser på sin egen framtid. Lupp kan användas för att skaffa kunskap om unga samt förbättra ungas levnadsvillkor lokalt. Den kan

även användas till att starta ett samarbete mellan förvaltningar och verksamheter och ge ett underlag i beslutsprocesser som rör unga. I *Ett år med Lupp* beskriver vi hur Lupp är ett stöd för ungas inflytande och kan bidra till att utveckla lokal och regional ungdomspolitik.

Lupp är mer än en enkät

Arbetet med Lupp är en process som sträcker sig under hela året. Det är ett kontinuerligt utvecklingsarbete. Många kommuner genomför Lupp vart tredje år men det finns de som återkommer oftare än så. Samhället förändras över tid och ungas behov och förutsättningar likaså. Mot den bakgrunden kan Lupp bidra med aktuell kunskap om ungas levnadsvillkor och en kontinuitet över tid.

I *Lupp på allas läpp – Lupp 2010–2013* (Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2015b) tittade vi närmare på 2010–2013. Syftet var att se vad Lupp har bidragit med i kommunernas ungdomspolitiska arbete. Det framkommer att de kommuner som genomfört Lupp återkommande i högre grad lyckas med att involvera unga i processen, få till stånd förändringar av ungdomspolitiken och etablera sektorsövergripande samverkan. Uppföljningen visar även att 86 procent av de kommuner som genomfört enkäten menar att Lupp har bidragit till förändringar av den lokala ungdomspolitiken och att 71 procent anser att Lupp har bidragit till sektorsövergripande samverkan i ungdomspolitiska frågor.

Lupp ger en bild av hur ungas levnadsvillkor ser ut, men för att lyckas stärka ungdomsperspektivet krävs flera arbetssätt och kompletterande metoder. Det är också viktigt att de som genomför Lupp gör undersökningen till sin egen.

Framförhållning och förankring ger framgång

Det finns framför allt två faktorer som ofta lyfts för ett lyckat arbete – *framförhållning* och *förankring*. Förankring tar tid och detta arbete måste sättas igång tidigt. Lupp är en process som sträcker sig under hela året och gärna längre än så. Redan tidigt, innan en anmäler sitt intresse att genomföra Lupp, ska det finnas ett uttalat mandat för att genomföra Lupp. MUCF kräver inga politiska beslut, men en viktig förutsättning för att arbetet ska lyckas och leda till att politiken utvecklas är att det är den politiska ledningen som är beställare. Detta bör vara grunden i allt lokalt och regionalt utvecklingsarbete. Det kan vara lätt att tänka att en enkät är svaret på alla frågor. Så är det inte, snarare innebär det nya frågor för politiker, tjänstemän och andra berörda att hantera.

Om den politiska ledningen beslutar att stadsdelsförvaltningen, kommunen eller regionen ska genomföra Lupp med allt vad det innebär vittnar många om vikten av att ha en tidig och bra relation med de skolledare, lärare och annan skolpersonal som kan komma att involveras i insamlingsfasen. Det kan ni få genom att vara ute i skolorna och prata om vad som ska hända, varför och hur det kan komma att påverka dem, men också vilken nytta skolorna kan ha av att samverka, att det bidrar till att samla in ett intressant underlag som kan utveckla den egna verksamheten.

Samma sak med elever och andra unga som förväntas dela med sig av sina erfarenheter och tankar. Berätta tidigt och entusiastiskt om varför ni vill att de bidrar, det ökar intresset och förståelsen för vad ni vill åstadkomma. Det är också viktigt att ni berättar om hur ni avser att återkoppla efter insamlingen, tacka för medverkan och informera om hur den fortsatta processen ser ut. Det gör det även lättare nästa gång.

Luppåret

Utvecklingsarbetet med Lupp har möjligen en början, men inget faktiskt slut. Som du kommer att märka säger vi ofta att Lupp är mer än en enkät och det finns alltid något att göra. Att genomförandet av själva enkäten är en central del i att göra Lupp ska dock inte underskattas. Ett Luppår kan enkelt beskrivas i tre olika faser. Våren präglas av anmälan, förankring och planering. Under hösten genomförs själva enkäten. Och på vintern ska resultatet tas om hand, paketeras och spridas tillbaka till de unga och till dem i kommunen eller regionen som har till uppgift att utveckla ungas villkor, vilket är hela syftet med Lupp.

Våren

Våren används i huvudsak för förberedelser. Det kan handla om att förbereda sin organisation för det kommande arbetet och att etablera lokala samarbeten med exempelvis skolorna där undersökningen ska genomföras. En inbjudan från MUCF går vanligen ut redan i december och inför varje år anmäler cirka 25–40 stadsdelar, kommuner och regioner sitt intresse. Under våren samlar myndigheten alla intresserade under en eller två dagar och pratar om Lupp och det kommande årets arbete. Därefter följer en tid med intensivt förankringsarbete på hemmaplan i kommunerna. Det är viktigt att alla som kan komma att beröras av insamlingen får information och att de blir motiverade så att arbetet går så smidigt som möjligt.

Under våren skickar MUCF ut ett formulär till alla som ska genomföra Lupp där vi frågar efter uppgifter som kommer att ligga till grund för de kommande enkäterna.

Som vi nämnt är Lupp mer än en enkät. Även om enkäten är en central del och mycket tid och kraft läggs på själva genomförandet vill vi erbjuda ytterligare verktyg som gör projektledare och andra berörda ännu bättre rustade att fortsätta utvecklingsarbetet även efter att enkäten är genomförd. Genom att komplettera enkäten med kunskapshöjande insatser är vår strävan att Lupp ska vara en fortbildning i praktisk lokal ungdomspolitik. Vi erbjuder bland annat seminarier och webbseminarier. Genom informationsbrevet Luppinfo vill vi bredda perspektiven och även ge annan användbar kunskap (än Lupp) som bidrar till lokal och regional utveckling,

I avsnittet Lupp – ett verktyg i utveckling (s. 20) berättar vi mer om vilka verktyg och kunskapshöjande insatser som MUCF erbjuder.

Hösten

Själva enkäten genomförs varje år under hösten. Mellan den 1 oktober och den 30 november är enkäten tillgänglig och kan besvaras, antingen på papper eller via webben. Detta innebär ett intensivt arbete för lokala samordnare och projektledare ute i landet, men också för MUCF. Under 2016 använde sig 20 stadsdelsförvaltningar, kommuner eller regioner av Lupp, vilket innebar att myndigheten tog fram och administrerade cirka 350 olika versioner av enkäten, ingen lik den andra.

Även om vi så långt det är möjligt försöker informera och förekomma alla eventualiteter är det först när det blir ”skarpt läge” som allt ställs på sin spets. Därför kan det tidvis vara en intensiv korrespondens mellan oss på MUCF och lokala projektledare och samordnare under insamlingsperioden. Men när fönstret stänger den 1 december brukar det mesta ha löst sig och en ny fas väntar, vintern.

Vintern

Efter att insamlingen är genomförd ska resultaten sammanställas och analyseras för att komma till användning i det lokala eller regionala utvecklingsarbetet. Efterarbetet kan ske på olika sätt. Ibland finns det resurser inom organisationen och i andra fall skapas samarbeten med externa analytiker, företag eller universitet.

Med hjälp av MUCF:s verktyg Luppportalen kan alla som genomför Lupp göra enklare analyser av sitt resultat och även jämföra sig med andra stadsdelar, kommuner och regioner i de delar av enkäten som är gemensamma för alla. Viktigt att komma ihåg är att en genomförd undersökning, med insamling, sammanställning och analys inte är slutmålet. Det är visserligen ett nödvändigt arbete men inte ett tillräckligt arbete. Det är nu den nya kunskapen ska bli politik och göra skillnad på riktigt.

Lupp

är i grunden ett standardiserat frågebatteri men från 2016 har det funnits möjlighet att även inkludera egna frågor för att i större utsträckning tillgodose lokala behov.

Luppportalen

är det verktyg som används för att följa sin egen undersökning, göra enklare analyser av sina resultat och jämföra med andra som gjort Lupp. Den gamla databasen W-Lupp finns bevarad så att det går att komma åt resultaten från 2003–2014.

www.mucf.se

Besök gärna vår webbplats! Här har vi samlat tips och råd om arbetet före, under och efter Lupp samt publikationer om hur ni kan arbeta med ett ungdomsperspektiv i praktiken.

www.mucf.se/ungdomsenkäten-lupp

En bild av ungas levnadsvillkor

Lupp ger en bild av ungas levnadsvillkor. Enkäten är ett "smörgårdsbord" av frågor som spänner över stora delar av den ungdomspolitiska arenan på lokal och regional nivå. Med Lupp får unga ta ställning till frågor om familj, den egna hälsan, trygghet och utsatthet, skola, arbete och ekonomi samt tankar om framtiden. I detta avsnitt ger vi exempel på vad som går att utläsa av resultaten och hur ungas röster kan tas tillvara långsiktigt.

Ungas röster

Lupp är ett sätt att få en lokal förståelse för vad unga tycker om och hur de upplever sin situation i dag och i framtiden och är i huvudsak ett verktyg på lokal nivå, men även på regional nivå om enkäten genomförs i flera kommuner eller i en region, eller om resultaten från flera kommuner slås samman. Det går att jämföra de egna resultaten med tidigare material (om man har ett sådant), men också med andra kommuner och regioner som gjort Lupp samma eller tidigare år.

Även om Lupp i stora delar är enhetligt utformad är varje användares material unikt, vilket ger en bild av ungas levnadsvillkor på den egna nivån. Inte minst genom möjligheten att inkludera egna, lokalt utformade, frågor för att fånga lokala eller regionala aspekter som är relevanta för just den egna kommunen eller regionen.

Den lokala arbetsmarknaden

Av de över 9 500 unga mellan 13 och 25 år som hösten 2016 svarade på någon av de tre enkäterna får vi bland annat veta att närmare hälften av de unga vuxna i åldern 19–25 år tror att de *kommer att flytta från kommunen inom fem år*. För kommuner och regioner som brottas med utflyttning kan det vara mycket relevant att försöka förstå vad detta beror på. Upplever unga att de behöver flytta för att till exempel arbeta eller studera, eller är det något i den egna kommunen som inte är bra? Är det på grund av fritidsintresset, miljön, bostadssituationen, att den unge upplever att *"en inte kan vara den en är"* eller något annat? Inte minst sysselsättningsfrågor tenderar att vara särskilt intressanta för unga vuxna och därmed också för politiker i kommuner och regioner.

Myndigheten

har under åren tagit fram flera stödmaterial för ungas trygghet i och utanför skolan:

- **Öppna skolan!**
(Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2015c)
- **Ses offline?**
(Ungdomsstyrelsen 2014)

Förtroende och hälsa

I enkäten finns det även frågor om olika aspekter av självuppskattad hälsa. Hur hänger till exempel den egna hälsan ihop med förtroende för vuxna? Unga i gymnasieåldern och som uppger att de känner sig nedstämda eller mår dåligt säger sig ha betydligt mindre *förtroende för vuxna i allmänhet* jämfört med unga som uppger att de mår bra. När det gäller *förtroendet för politiker* är skillnaderna än mer tydliga. Orsaken till att unga som uppger att de mår bra har större förtroende för politiker än unga som inte mår bra är svårt att säga och kan kräva mer analys i sig, till exempel genom fördjupade samtal med unga. Att arbeta med ungas inflytande och delaktighet är också att arbeta hälsofrämjande. Ett samhälle som inte upplevs möta ungas behov och möjliggöra hopp om en framtid kommer även att ha det svårt att skapa goda levnadsvillkor för alla unga.

Oro och framtid

Bland unga mellan 13 och 16 år, ser man bland annat hur tankar om framtiden samvarierar med *oro för familjens ekonomiska situation* där unga med oro för familjens ekonomi har en betydligt mer dystert syn på sin framtid än unga som känner mindre oro. Unga i åldersgruppen har också olika uppfattningar om fritidsaktiviteter beroende på hur de känner för familjens ekonomiska situation, där unga som känner oro i betydligt större utsträckning uttrycker att det inte finns tillfredsställande fritidsaktiviteter för dem.

Mobbning och trygghet

Unga tjejer ger uttryck för en betydligt större *otrygghet* jämfört med killar i skolan, på väg till och från skolan, på kollektiva färdmedel och på internet, för att nämna några arenor. Det är dock viktigt att inte förringa den otrygghet som även killar ger uttryck för, alla har rätt att känna sig trygga, men det kanske behövs olika åtgärder riktade till tjejer respektive till killar? Vad eller vem är det som är orsaken till den upplevda otryggheten? Yngre tjejer uttrycker också i större utsträckning än yngre killar att de blir *mobbade, trakasserade* eller *utfrysas*.

Bland unga i åldersgruppen som inte vill eller kan definiera sig som tjej eller kille är andelen ännu högre. Oavsett könsidentitet är skolan en plats för erfarenheter av trakasserier, men det sker även på andra arenor. Förhoppningsvis pågår ett förebyggande arbete för att stävja detta och det finns stödmaterial att utgå från (Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2015a).¹ Men hur ser det ut till och från skolan, på kollektiva färdmedel, i bostadsområdet och hemma? Vet vi lika mycket om hur unga har det på dessa arenor? Lupp kan ge svaren.

Det vi vill visa är att Lupp synliggör behoven hos unga, visar hur de upplever sin situation och ger oss underlag för att sätta in rätt insatser. Enkäten är inte svaret på alla våra frågor om unga. Tvärtom kan den ge oss ännu fler frågor, men vi får ett gediget underlag att arbeta vidare med. Beslut som rör unga ska bygga på kunskap om unga.

¹ Lupp och jämställdhet (Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2015a) är en sammanställning av kommunernas arbete med jämställdhet utifrån Lupp. Skriften ger exempel på Lupp-kommunernas utmaningar och framgångsfaktorer för ett lyckat jämställdhetsarbete.

Fler sätt att fånga ungas röster

En enkät är ett sätt att fånga tendenser, strömningar och de stora penseldragen. Den ger dock inte alla svar. Vi rekommenderar därför att diskutera delar av resultaten med unga själva. På så sätt kan man få mer kunskap, inte bara om vad siffrorna betyder eller beror på, utan också vad som är vägen framåt. Unga är en resurs och bör göras delaktiga i alla delar av processen.

Unga direkt

Ett bland flera olika sätt är att använda sig av metoden *Unga direkt*. Metoden har utvecklats av Barnombudsmannen för att inspirera och stödja dig som arbetar med barn och unga att lyssna på vad de själva tycker i olika frågor. Den bärande tanken är att barnen är experter på sin egen situation och utifrån denna kan dela med sig av erfarenheter och åsikter. Genom att arbeta med Unga direkt får du viktig kunskap, information, idéer och synpunkter från barn och unga. Du får ett värdefullt tillskott till den fråga eller utredning du arbetar med. Beslutsunderlaget breddas, vilket gör att dina beslut kan bli bättre underbyggda och av högre kvalitet.

Läs mer på:
barnombudsmannen.se/unga-direkt

Alla myndigheter, kommuner, landsting och regioner har verksamheter där unga berörs av beslut som fattas. Utgångspunkten är att ungas erfarenheter, kunskap och idéer ska tas tillvara och ge viktig input i beslutsprocesserna. Kärnan i Unga direkt är att på allvar lyssna till vad barn och unga har att säga utan att påverka dem.

Man kan använda sig av Unga direkt utan att ha genomfört en enkät (med Lupp eller något annat verktyg), men kombinationen av att först göra en bred kunskapsinsamling som sedan ligger till grund för personliga samtal med unga är ett bra sätt att koppla ungas erfarenheter och tankar till de politiska processerna.

Unga i fokus

MUCF har tagit fram en förenklad version av Unga direkt som kan användas vid fördjupade samtal med unga – *Unga i fokus* (Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2017b) (se Lupp – ett verktyg i utveckling s. 20).

Nya möjligheter med Lupp

För MUCF är Lupp ett viktigt verktyg för att arbeta kunskapsbaserat, systematiskt och långsiktigt med ett ungdomsperspektiv. Ungdomsgruppen är en mångfald av individer. Det gäller inte minst språkligt. För att kunna inkludera fler unga och göra det lättare att bidra till det lokala ungdomspolitiska arbetet finns enkäten att besvara på *fyra olika språk*. Förutom på svenska även på arabiska, engelska och somaliska.

Det finns nu möjlighet att få alla *frågor och svarsalternativ* upplästa om enkäten genomförs på webben. Dock ännu bara på svenska. Denna möjlighet har varit ett starkt önskemål under flera år och vi hoppas att vi på detta sätt har ökat tillgängligheten.

Under åren har det också uttryckts starka önskemål om att kunna komplettera enkäterna med *egna lokalt utformade frågor* för att bättre kunna fånga lokala aspekter som inte täcks av standardbatteriet i Lupp. Hälften av de medverkande kommunerna och regionerna utnyttjade möjligheten att inkludera egna frågor och svarsalternativ. Även om vi är glada att kunna erbjuda denna möjlighet är kärnan i Lupp fortfarande standardisering och att materialet är transparent, det vill säga att alla som genomför Lupp ska kunna jämföra sina resultat med andras resultat.

Exempel på lokalt utformade frågor:

- Vet du vem du ska kontakta om du vill föreslå en förändring av något i kommunen?
- Kan du nämna något som du tror skulle göra samarbetet mellan unga och vuxna/beslutsfattare bättre än det är i dag?
- Har du förslag på hur kommunen kan förbättra ungas psykiska hälsa?

Det finns även möjlighet att *dela resultatet* från Lupp med andra, till exempel när en kommun har ungdomar från den egna kommunen som går i skola i en annan kommun. Eftersom många väljer att genomföra enkäten i skolan ”missar” kommunen de ungdomar som går i andra kommuners skolor, till exempel om hemkommunen inte har ett eget gymnasium. Det går nu att dela resultatet så att de ungdomar som uppgett att de bor i en annan kommun än där de går i skola (och besvarat enkäten) nu kan omfattas av hemkommunens analys.

Vi har verktygen!

Det är viktigt att som kommunal företrädare noga funderar över vad de egna frågorna ska användas till och vilken information de faktiskt ger.

MUCF har verktyg för vidare analys av resultatet och som finns att ta del av via:

www.mucf.se/ungdomsenkaten-lupp

Så gjorde vi

Hur kan Lupp vara ett verktyg i kommunernas arbete med att få in ett ungdomsperspektiv i praktiken? Vad leder till framgång och hur hanterar de motgångar? Vi berättar om hur Falköping och Haparanda har arbetat med Lupp och hur de inkluderat unga i den politiska processen.

Falköpings kommun – skapar med unga, inte bara för unga

Falköpings kommun genomförde Lupp 2015 och har sedan dess arbetat intensivt med att hitta sätt att implementera ungdomsperspektiv i verksamheten. Frågor som rör unga i kommunen hantearas först och främst av kultur- och fritidsförvaltningen, men även av barn- och utbildningsförvaltningen. Just att arbeta tvärsektorielt och låta ungdomsperspektivet genomsyra hela kommunen ser man i Falköping som ett av flera vinnande koncept i sitt arbete.

Men hur har Falköpings kommun lyckats med att föra in ett ungdomsperspektiv i sina kommunala instanser? Kommunalråd Conny Johansson berättar att i stället för att arbeta utifrån ett ungdomsperspektiv använder kommunen sig av *ett socialt hållbarhetsperspektiv* som ska genomsyra alla förvaltningar. Det innebär att alla beslut ska syfta till att jämna ut och ge jämlika förutsättningar för alla medborgare, vilket gynnar unga eftersom de tidigare inte haft samma inflytande. Sarha Eng, ungdomsstrateg i Falköpings kommun, berättar:

”För Falköping började allt med ett beslut i kommunfullmäktige om att genomföra Lupp. En arbetsgrupp bestående av representanter från olika förvaltningar tillsattes av den dåvarande kommundirektören för att driva arbetet framåt. En representant från arbetsgruppen fick sedan medverka vid MUCF:s årliga startkonferens för alla Luppdeltagare och väl hemma igen planerades genomförandet av enkäten till hösten 2015.”

Enkäten genomförs

Stor vikt lades vid att ha en bra och tydlig kommunikation mellan förvaltningen och skolpersonalen. Då enkäten skulle genomföras i årskurs 8 i grundskolan och i år 2 på gymnasiet kontaktades först mentorerna på högstadiet som sedan fick återkoppla om vilka datum som skulle kunna passa för enkätens genomförande. Två representanter från kommunens gymnasium fanns med i arbetsgruppen och kunde schemalägga tider för berörda elever på gymnasiet. För de elever som valt att läsa på annan ort skickades enkäten till deras folkbokföringsadress.

Foto: Ellen Johansson

Resultatet från enkäten, som handlade om *familj, fritid, skola, arbete och ekonomi, hälsa, trygghet, politik och samhälle samt framtid*, analyserades först av en extern konsult som presenterade sitt arbete i en rapport som arbetsgruppen sedan fördjupade sig i. Under vårens planering inför höstens enkät diskuterade arbetsgruppen vikten av återkoppling av resultatet och hur denna återkoppling skulle ske. Vid återkopplingen valde de att inte endast redovisa resultatet utan att också komplettera med elevernas egna reflektioner kring resultatet.

Två workshoppar genomfördes med alla klasser som deltog i enkäten. Eleverna fick ta del av resultatet och sedan diskutera gruppvis. Man valde ut sex olika men specifika resultat och presenterade dem i workshopparna. Samma upplägg gjor-

des också med kommunens nämnder och utskott. Det framkom då att ungdomarna och kommunens politiker hade olika perspektiv på resultaten.

En handlingsplan tas fram

En dag behövdes där unga, föreningar, organisationer, förtroendevalda, tjänstepersoner och andra vuxna som arbetar med unga kunde träffas under ett och samma tak för att prata om hur Falköpings kommun skulle kunna stärka ungdomsperspektivet i den verksamhet som direkt berör unga. En dag anordnades, *Framtiden är nu*, där cirka 140 personer deltog. Tillsammans tog man fram en handlingsplan med totalt 75 åtgärder. Arbetsgruppen hade nu resultatet från Luppenkäten, elevernas egna reflektioner vid återkopplingen med klasserna samt de 75 handlingsplanerna att

använda sig av för Falköpings kommuns utveckling utifrån ett ungdomsperspektiv. Totalt innebar detta 800 enskilda röster om hur kommunen borde och kunde utvecklas.

Unga kommun-utvecklare anställs

Kommunen valde att anställa sju unga kommunutvecklare under ett antal veckor, vars uppgift var att analysera resultatet från *Framtiden är nu* och ta fram en sammanfattning. Tillsammans tog dessa personer fram sex konkreta förslag där bland annat ett av förslagen var att anställa unga med uppgift att bevaka och driva frågor som rör unga i kommunen. Kommunen valde då att anställa de sju kommunutvecklarna som då redan fanns med i processen.

Som anställda har kommunutvecklarna spridit de sex förslagen som initialt presenterades för kommunpolitiker i olika nämnder men även på konferenser. De sitter även med på planeringsmöten med kommunens tjänstepersoner för att driva förslagen framåt. Stor vikt läggs vid att kommunutvecklarna har daglig kontakt med andra unga via sociala medier, skolor och ungdomsgrupper eller genom andra evenemang. På så vis är kommunutvecklarna de i kommunens organisation som bäst känner till kommunens unga, deras intressen och aktuella frågor och de kan även relativt enkelt återkoppla om var i beslutsprocessen politikerna befinner sig.

Framgångsfaktorer

Vi frågar kommunens ungdomsstrateg, Sarha Eng, om vad hon ser som framgångsfaktorer i deras ungdomspolitiska arbete.

”Att jobba förvaltningsövergripande i en arbetsgrupp där alla delar på ansvaret. Att ständigt ha ett socialt hållbart perspektiv framför ögonen, där alla unga får göra sin röst hörd och inte bara de som sitter i exempelvis elevråd eller i ett ungdomsforum. Om resultatet från Lupp inte bara ska presenteras utan också användas krävs det att många involveras och deltar i processen. Det tror jag stenhårt på!”

”När passar det att vi kommer?”

Förutom att besöka alla klasser som har genomfört enkäten och presenterat resultatet för den politiska ledningen, lärare och tjänstepersoner, har kommunutvecklarna återkopplat via sociala medier, evenemang och konferenser.

”Jag skulle vilja säga att det handlar om att bjuda in sig själv, bjuda in andra och sprida ordet, ibland är det inte svårare än att säga: Hej, vi skulle vilja komma och berätta om ungdomspolitiken för er, när passar det att vi kommer?”

Responser från unga själva på det arbete som gjorts och som ska göras framöver har varit mycket positiv. Dels för att kommunen kom tillbaka till klasserna med resultatet, dels för de förslag som tagits fram och som politikerna beslutat om. Unga själva känner delaktighet och att de kan påverka på riktigt.

Vad händer härnäst?

Nu gäller det att fortsätta jobba strategiskt, med en tydlig plan och att ha ett förvaltningsövergripande perspektiv. Nästa steg blir att försöka genomföra Lupp vart tredje år, alltså hösten 2018. Det är redan klart att nya unga kommunutvecklare kommer att anställas som feriepraktikanter i sommar, med möjlighet att fortsätta under hösten 2017 och våren 2018. Sen är det ett ständigt utvecklingsarbete att jobba med ungdomsperspektivet och ett socialt hållbarhetsperspektiv. *"Allt kan alltid bli lite bättre"*, avslutar Sarha Eng.

Falköpings kommun

Antal kommuninvånare: 32 777

Andel unga i åldern 13–25 år: 15,6 procent (5 124 personer)

Antal genomförda Lupp: 1 (2015)

Källa: scb.se (december 2016).

Haparanda stad

– Lupp hjälper oss att förändra

Haparanda stad har genomfört Lupp vid tre tillfällen, senast 2015. Precis som Falköpings kommun har Haparanda planer på att genomföra Lupp igen 2018. David Jordansson arbetar som ungdomssamordnare i Haparanda kommun sedan sommaren 2015. Det första han fick i uppdrag var att ta fram en strategiplan för hur Haparanda bör jobba med ungdomsperspektivet i kommunen. Strategin blev antagen i sin helhet i april 2016 och ska ses som en arbetsbeskrivning för kommunens ungdomssamordnare och ett försök att få det arbete som görs i dag att fortsätta när nya ungdomssamordnare anställs.

Barn- och ungdomsnämnden, som ansvarar för ungdomsfrågor samt för frågor inom skola, kultur och fritid, gav Ungdomens hus uppdraget att genomföra Lupp 2015. Inför detta uppdrag genomfördes en omorganisering och kommunen tillsatte en ungdomssamordnare med ansvar för ungas delaktighet och inflytande. David Jordansson berättar.

”Jag skulle driva arbetet med Lupp och sammanställa hur arbetet med delaktighet och medborgarinflytande fungerat i kommunen under de senaste 20 åren.”

Haparanda gjorde även en granskning av övriga Sverige och ganska snart stod det klart att om kommunen verkligen ska genomföra detta får det inte ligga på *person*, utan på *funktion* och därmed måste kommunen också ha ett *”processtänk”*. Lupp blev snabbt motorn i ett genomgående helhetstänk för lång tid framöver.

Foto: David Jordansson

”Vi valde att fokusera ’Luppen’, på att skapa förändring i kommunens verksamheter i första hand och inte något som specifikt var riktat till politiken. Lupp blev ett av tre ben som ungdomsarbetet i dag vilar på tillsammans med ett ungdomspolitiskt handlingsprogram samt ungas egen organisering.”

Skolan central

I arbetet med Lupp blev också skolan central, där relationen mellan ungdomssamordnaren och rektorer, skolchefer och lärare är helt avgörande. I stället för att lägga ytterligare en uppgift på skolan och lärarna valde David Jordansson att ha ett *”deltagande förhållningssätt”* och därmed underlätta för lärarna då det i Skolverkets kursplaner för högstadiet och gymnasiet framgick att Lupp berör delar i undervisningen och vad eleverna ska lära sig. Man lyckades därför *”sälja in”* Lupp med att ungdomssamordnaren agerade *”lärare”* under ett pass i stället för dem, och att lärarna fick tid över till annat.

”Upplägget blev att vi spenderade 1–1,5 timme per klass, i alla klasser på gymnasiet och högskolan, och hade först en föreläsning om barnkonventionen och det nationella ungdomsperspektivet. Därefter ett samtal om vad ungas röster, tankar och engagemang kan leda till. Avslutningsvis genomförde vi enkäten under resterande tid tills alla var klara.”

Resultatet från Lupp lämnades över till en forskare som David Jordansson fått kontakt med via Kommunförbundet Norrbottens forskningsenhet och som fick i uppdrag att skriva en rapport. Denna väntas vara klar i början av 2017.

En ungdomspolitisk strategi

En central tanke med Lupp i Haparanda är att ha en tydlig processledning och enkäten kommer därför att genomföras vart tredje år. Det som kommunen utgår från är att om detta ska vara en process är det inte rapporten och enkäten som är det viktiga utan vad som händer åren emellan. De har därför bestämt att så fort en rapport är levererad ska det bildas arbetsgrupper i alla kommunala verksamheter där rapporten presenteras. Medarbetarna i de verksamheterna kommer att få ta fram åtgärdsförslag för att förbättra resultatet till nästa genomförande av Lupp. Hela processplanen för enkäten med instruktioner för genomförande finns i en strategi som antogs av kommunfullmäktige våren 2016, allt för att försäkra sig om att arbetet kommer att fortgå år efter år.

”Skolan har varit helt central i genomförandet av enkäten. Alla rektorer samt lärare har slutit upp bakom genomförandet och ser det som ett viktigt arbete som även kompletterar deras egna åtaganden och ansvarsområden.”

Nästa steg

Nu när rapporten strax är klar kommer den att presenteras för alla lärare, politiker och förvaltningschefer i kommunen. Därefter kommer det att bildas arbetsgrupper i de verksamheter som är berörda av rapporten och dess innehåll. Personalen, som kan sin verksamhet bäst, har i uppgift att komma med åtgärdsförslag för sina respektive verksamheter. Samtidigt vill kommunen få igång ett arbete bland unga, i elevråden och i ungdomsrådet, men också genom att anställa unga rådgivare för att lyfta ungas perspektiv inom de områden de ser som mest prioriterade. Nästa år planeras en utvärdering av de åtgärder som tagits fram till och med 2017. Dessa ska sedan jämföras med resultaten i Lupp 2018 för att se om det skett någon utveckling.

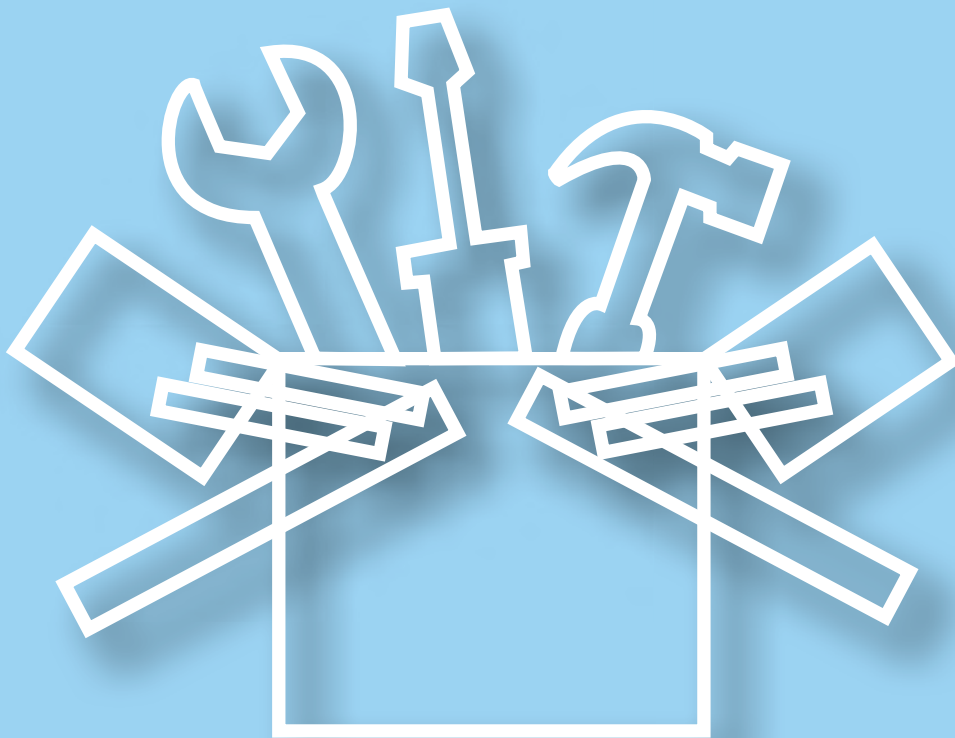
”Haparanda som kommun har ett stort intresse för unga och deras möjligheter att påverka och förbättra sina levnadsvillkor. Dessa frågor engagerar och aktiverar alla, vilket är mycket roligt. Det känns som att ro medströms ibland.”

Haparanda stad

Antal kommuninvånare: 9 878

Andel unga i åldern 13–25 år: 13,6 procent (1 351 personer)

Antal genomförda Lupp: 3 (2005, 2009 och 2015)

Lupp – ett verktyg i utveckling

Varje år i december, efter insamlingsperiodens slut, skickar vi ut en kortare enkät där vi ber årets kommuner och regioner att återkoppla tankar, synpunkter och erfarenheter från det gångna året. Denna input av vad som fungerat bra och vad som kan bli bättre är viktig för oss för att kunna utveckla Lupp och erbjuda ett bättre verktyg och stöd till kommande år.

En grundpelare i Lupp är att de som tidigare genomfört Lupp bidrar till ny kunskap om hur Lupp kan utvecklas, vad som fungerat bra och vad som kan bli bättre. Det ligger i linje med vår strävan att Lupp ska ligga nära den operativa verksamhe-

ten, där beslut som rör unga fattas. Denna typ av erfarenhetsutbyte mellan "gamla" och "nya" användare av Lupp är mycket uppskattad av både MUCF och de kommuner och regioner som genomför Lupp.

MUCF som stöd

I slutet av året ber vi användarna av Lupp att dela sina erfarenheter och synpunkter med oss. En fråga vi alltid har med, och som intresserar oss särskilt, är *hur nöjda de är med MUCF:s arbete och stöd* under året. Den senaste utvärderingen gjordes i december 2016 och visar att samtliga användare under 2016 var nöjda med MUCF och vårt arbete under året.² Detta är givetvis en glädjande återkoppling för oss.

Att genomföra Lupp kan vara en komplex apparat där, beroende på kommunens storlek och organisation, många individer och funktioner kan komma att engageras för att slutresultatet ska bli så bra som möjligt. Det är inget enmansjobb och på den lokala samordnarens axlar vilar ett stort ansvar att få alla att dra åt samma håll. Upplevelsen av det egna arbetet på hemmaplan är glädjande då hela 86 procent är *mycket nöjd* eller *ganska nöjd* med det egna arbetet.

Lupp är en process som sträcker sig under hela året och som förhoppningsvis lyfter det lokala och regionala ungdomspolitiska arbetet till en ny nivå.

Luppportalen

Inför 2015 bytte MUCF teknisk plattform för insamling och analys till *Luppportalen*. Luppportalen har avlastat de lokala samordnarna då de kan arbeta mer självständigt. Den har också inneburit att vi kan erbjuda fler efterfrågade funktioner, till exempel enkäterna på flera språk (svenska, arabiska, engelska och somaliska). Vi kan för första gången erbjuda möjligheten att inkludera

egna frågor för att i större utsträckning tillmötesgå lokala behov. Vi kan även erbjuda möjligheten att *dela resultat* mellan kommunerna, till exempel för att få med ungdomar från den egna kommunen som svarat på enkäten i den kommun där de går i skolan.

Luppportalen visade sig vara mycket uppskattad då 100 procent av de som svarat tycker att Luppportalen är *mycket bra* eller *ganska bra*.³ Detta sporrar oss att fortsätta utveckla verktyget och vårt stöd.

Könsuppdelad statistik och jämställdhetsanalyser

I skriften *Lupp och jämställdhet* (2015a) framgår att det finns ett stort behov av att stärka kompetensen kring könsuppdelad statistik och jämställdhetsanalyser. Detta har lett till att MUCF bitt Linnéuniversitetet att ta fram ett stöd till användarna för att stärka kompetensen kring analysarbetet efter genomförd Luppomgång. Stödet är tänkt att fungera både som en disposition och som ett förslag på hur en analys av resultaten kan läggas upp. Analysstödet kommer också att ta upp grundläggande frågor kring könsuppdelad statistik och ungas olika levnadsvillkor utifrån bland annat kön och könsidentitet. Detta kan även fungera som ett underlag inför en upphandling av en konsult för analys och rapport.

Analysstödet presenteras hösten 2017 och MUCF kommer att genomföra ett webbseminarium som samtliga Lupp-användare kommer kunna ta del av när skriften publicerats.

² Svarsalternativen var: mycket nöjd – ganska nöjd – mindre nöjd – missnöjd, varav 93 procent uppgav mycket nöjd och 7 procent uppgav ganska nöjd.

³ Svarsalternativen var: mycket bra – ganska bra – ganska dålig – mycket dålig – vet ej.

För och med unga

I februari 2017 publicerade MUCF skriften *För och med unga* (Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2017a), en handbok om att integrera ett ungdomsperspektiv i verksamheten. Den syftar till att stödja kommuner, regioner och landsting som utifrån sina behov och utmaningar vill utveckla ett helhetsperspektiv på ungdomspolitiska frågor. I skriften presenteras ett antal steg som är viktiga för att skapa en gemensam struktur och ett helhetsperspektiv i arbetet för och med unga.

**Skriften *För och med unga* finns på:
www.mucf.se/publikationer**

Återkoppling och dialog med unga

I uppföljningen av Lupp 2010–2013, *Lupp på al-las läpp* (2015b), framgår att det finns ett behov av att stärka användarnas arbete med återkoppling. Detta gäller särskilt återkopplingen till de unga som delat med sig av sina erfarenheter och synpunkter.

Att ta del av lärande exempel samt metoder för återkoppling och dialog med unga är alltid angeläget i det lokala ungdomspolitiska utvecklingsarbetet. Foldern *Unga i fokus* (Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2017b) är en förenklad anvisning av Barnombudsmanens metod *Unga direkt*. Den lanseras under april 2017.

Under slutet av 2016 anordnades tre webbseminarier på temat *ungdomsperspektiv i praktiken*. I ett av seminarierna medverkade Falköpings kommun (se Så gjorde vi s. 14) där de berättade om sitt arbete med återkoppling till unga och om kommunens arbete med Lupp som ett led i arbetet med kommunens handlingsplaner.

**Foldern *Unga i fokus* finns på:
www.mucf.se/publikationer**

Samarbeten med skolorna

Då många enkäter genomförs under skoltid ser vi en utmaning i att få till bra samarbeten med skolorna. Det är många aktörer som genom skolans försorg vill ha tillträde till eleverna. Vi måste ställa oss ödmjuka inför det faktum att elevernas och pedagogernas tid är begränsad. Därför finns det behov av att tidigt koordinera och hjälpa skolorna att sortera för att inte belasta dem mer än nödvändigt. Särskilt viktigt är det att erbjuda dem stöd kring att koppla Lupp till läroplanen och konkretisera vad Lupp är och kan leda till. MUCF kommer därför att utveckla särskilda stödfunktioner under 2017 som hjälper användarna att prata om Lupp i skolorna.

Webbseminarier

Webbseminarier som spridningsmetod är mycket uppskattat och något MUCF kommer fortsätta använda sig av tillsammans med andra metoder. Vill du ta del av tidigare webbseminarier, besök:

mucf.se/utbildningar-och-konferenser

Lupp internationellt

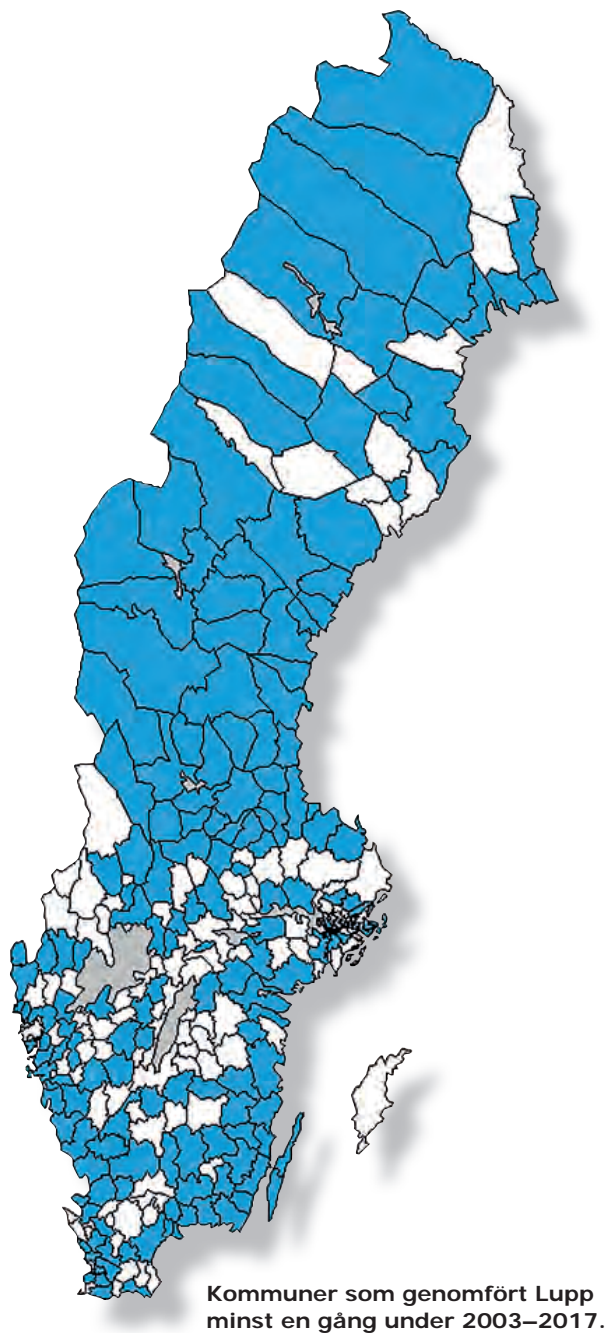
Lupp genomförs inte bara i Sverige. En variant av Lupp har genomförts i Sydafrika i samarbete med Karlskrona kommun. I Österbotten i Finland har Lupp samordnats av Åbo akademi sedan 2005. I övriga nordiska länder finns också breda enkätundersökningar, liknande Lupp, om ungas tankar och erfarenheter och som lyfter ungas röster i kommunala och regionala politiska diskussioner.

Regionala samarbeten

Allt fler kommuner väljer att genomföra Lupp som en del av en större regional satsning. I 2016 års Lupp valde Region Gävleborg att samarbeta kring enkäten för målgruppen 19–25 år. Även Region Dalarna och Kalmar som genomförde Lupp senast 2015 har en strategi där indikatorer från Lupp är en del av uppföljningen, vilket leder till regionala samarbeten och satsningar inom ungdomspolitiken.

Under 2017 kommer många kommuner från västra Götaland att genomföra Lupp där kommunförbundet är den samordnande parten. Vår bedömning är att regionala samarbeten är en positiv utveckling. Genom regionala satsningar kan arbetet ges större tyngd och möjligheter till effektivare resursanvändning. Det kan ge ett högre ”tryck” i arbetet och det skapar förutsättningar att få stöd i analysarbetet, till exempel genom gemensam upphandling eller genom tillgång till en forsknings- och utbildningsenhet (FoU).

De som använt Lupp vittnar också om att det är positivt att arbetet sker regionalt genom att det ger större möjlighet till utbyte av data och jämförande analyser samt att gemensamma inriktningsmål kan sättas i hela regionen. Vi ser dock en risk i att ansvarsfördelningen kan bli otydlig på den lokala nivån och att Lupp enbart blir en fråga för regionen. Det är fortfarande viktigt att MUCF fortsätter att stödja den lokala nivån i det lokala förankringsarbetet och att Lupp även fortsättningsvis används som ett verktyg för lokalt utvecklingsarbete inom ramen för ungdomspolitiken.

Mer att läsa

Här finns mer kunskap om ungas levnadsvillkor: mucf.se/publikationer

För och med unga

Handledning för att integrera ett ungdomsperspektiv.

www.mucf.se/publikationer/och-med-unga

Inget att vänta på

Handbok för våldsförebyggande arbete med barn och unga.

www.mucf.se/publikationer/inget-att-vanta-pa

Kartläggning av öppen fritidsverksamhet

En nationell bild och faktorer som påverkar deltagande.

www.mucf.se/publikationer/kartlaggning-av-oppen-fritidsverksamhet

Prata politik!

Ett metodmaterial om demokratiska samtal i skolan.

www.mucf.se/publikationer/prata-politik

Revision ur ett barnrätts- och ungdomsperspektiv

Skriften underlättar för revisorer att granska kommunens, regionens eller landstingets verksamhet utifrån både ett barnrättsperspektiv och ett ungdomsperspektiv.

www.mucf.se/publikationer/revision-ur-ett-barnratts-och-ungdomsperspektiv

Fokus 13: Unga och jämställdhet

I skriften ges en bred beskrivning av jämställdhetssituationen för unga inom områdena utbildning och lärande, arbete och försörjning, hälsa och utsatthet, inflytande och representation samt kultur och fritid.

www.mucf.se/publikationer/fokus-13-unga-och-jamstalldhet

Fokus 14: Ungas fritid och organisering

Vilka möjligheter och hinder finns för unga att ha en bra fritid och kunna organisera sig?

www.mucf.se/publikationer/fokus-14-sammanfattning

Fokus 15 - DEL 1: Rätten till kunskap

Om ungas sexuella och reproduktiva rättigheter.

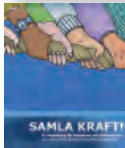
www.mucf.se/publikationer/fokus-15-del-1-ratten-till-kunskap

Fokus 15 - DEL 2: Särskilt utsatta ungdomsgrupper

Om ungas sexuella och reproduktiva rättigheter.

www.mucf.se/publikationer/fokus-15-del-2-sarskilt-utsatta-ungdomsgrupper

Samla kraft!

En vägledning för kommuner och civilsamhället om samverkan kring insatser för nyanlända.

www.mucf.se/publikationer/samla-kraft

Stöd till unga politiker

Här redogör vi för de insatser som genomfördes 2015 för att fler unga kvinnor och unga män ska ta på sig uppdrag som politiskt förtroendevalda och för att motverka att unga politiker väljer att lämna sina uppdrag i förtid.

www.mucf.se/publikationer/stod-till-unga-politiker

Tio orsaker till avhopp

Unga berättar om avhopp från gymnasiet.

www.mucf.se/publikationer/tio-orsaker-till-avhopp

Unga i fokus

En guide för fokusgruppsamtal med unga.

www.mucf.se/publikationer/unga-i-fokus

Ungas inflytande i kommuner och landsting

I den här rapporten redogör vi för den verksamhet som sker i Botkyrka, Lund, Skövde, Hörby, Sundsvall och Västerås.

www.mucf.se/publikationer/ungas-inflytande-i-kommuner-och-landsting-slutrapport

Öppna skolan!

Om hbtq, normer och inkludering i årskurs 7–9 och gymnasiet.

www.mucf.se/publikationer/oppna-skolan

Referenser

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (2015a). *Lupp och jämställdhet – kommunernas arbete med jämställdhet utifrån Lupp*. Stockholm: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (2015b). *Lupp på allas läpp – Lupp 2010–2013*. Stockholm: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (2015c). *Öppna skolan!* Stockholm: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (2017a). *För och med unga. Handbok om att integrera ett ungdomsperspektiv i verksamheten*. Stockholm: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (2017b). *Unga i fokus*. Stockholm: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.

Ungdomsstyrelsen (2010). *Lupp på allas läpp – Lupp 2003–2009*. Stockholm: Ungdomsstyrelsen.

Ungdomsstyrelsen (2014). *Ses offline?* Stockholm: Ungdomsstyrelsen.

Elektroniska källor

Barnombudsmannen

barnombudsmannen.se/unga-direkt

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor

mucf.se/publikationer

mucf.se/ungdomsenkaten-lupp

Statistiska centralbyrån

scb.se

Beslut som rör unga kräver kunskap om unga

Med **Lupp** (Lokal uppföljning av ungdomspolitiken) kan ni tillsammans med andra kommuner och regioner lyfta det lokala och regionala utvecklingsarbetet inom ungdomspolitiken till en ny nivå. Arbetet kräver engagemang och långsiktighet, men vi är övertygade om att ni kommer få tillbaka desto mer. Ni kommer att få träffa andra stadsdelar, kommuner och regioner som genomför eller har genomfört Lupp och ta del av ny kunskap. MUCF anordnar webbseminarier och finns med som stöd under hela Luppåret.

Med Lupp får ni tre åldersavgränsade enkäter

- på papper och webb
- på fyra språk
- med ett batteri av frågor som använts av över hälften av Sveriges kommuner
- med möjlighet att inkludera egna lokala frågor
- med tillgång till online-verktyget Luppportalen för insamling, analys och rapportering
- med möjlighet att dela och jämföra era resultat med andra stadsdelar, kommuner och regioner.

Och allt är kostnadsfritt!*

mucf | Myndigheten för ungdoms-
.se | och civilsamhällesfrågor

* Ungdomsenkäten Lupp är inte avgiftsbelagd. Dock kan kostnaden på lokal nivå variera beroende på kommunens planering vid ett genomförande av enkäten.